

การวิเคราะห์และผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการส่งแบบสำรวจและแบบสอบถามไปตามโรงเรียนต่าง ๆ 4 โรงเรียน ดังกล่าวแล้ว แบบสำรวจนี้ผู้วิจัยนำไปใช้สำรวจด้วยตนเองเป็นจำนวน 15 ชุด แบบสอบถามที่ส่งให้อาจารย์ทั้งหมด 160 ชุด ได้คืนมา 113 ชุด คิดเป็นร้อยละ 70.62 และแบบสอบถามนักเรียนส่งไปทั้งหมด 420 ชุด ได้คืน 415 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.81

จากการสำรวจทั่วไปเป็นที่น่าสังเกตว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีอาคารเรียนเป็นตึก 3 ชั้น มีอาคารไม่อยู่ข้างแคบอยู่ในสภาพทรุดโทรม ขนาดของห้องเรียนจะเป็นขนาดมาตรฐานทั้งหมดคือ 7 x 9 ตารางเมตร พื้นห้องเป็นไม้ ผนังก่ออิฐฉาบปูน เพดานเป็นกระเบื้องแผ่นเรียบ การให้แสงสว่างส่วนใหญ่อาศัยแสงสว่างจากหน้าต่างและประตูซึ่งเปิดตลอด แต่ไม่สามารถควบคุมแสงสว่างได้ในกรณีที่ใช้เครื่องสอนประเภทเครื่องฉาย การฉายเทออากาศมีเพียงพอ ช่องลมมีเนื้อที่ประมาณ 0.70 x 9.00 เมตร ส่วนใหญ่ทำด้วยกระจกใส ปลั๊กไฟในห้องส่วนใหญ่มี 2 แห่งคือ หน้าห้อง และหลังห้อง ลักษณะการจกห้องส่วนใหญ่จัดเพื่อฟังคำบรรยายอย่างเดียว โต๊ะและเก้าอี้เรียนแยกกันไม่สะดวกในการเคลื่อนย้าย กระจกานค้ำมีอยู่หน้าห้องเพียงแห่งเดียว และมีขนาดประมาณ 1.20 x 6.00 เมตร กระจกานที่มีในห้องจะมีแต่โต๊ะ เก้าอี้ของครูและนักเรียนเท่านั้น ส่วนอื่น ๆ ที่มีก็เช่น กระจกานนี้เทศกซึ่งต่อจากกระจกานค้ำทั้ง 2 ข้าง

สำหรับแบบสอบถามนั้น ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยเสนอตารางดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก. แบบสอบถามสำหรับอาจารย์

ตารางที่ 1 ความรู้และประสบการณ์ด้านการใช้สื่อการสอน

ความรู้และประสบการณ์	จำนวน	ร้อยละ
เคยศึกษาเกี่ยวกับสื่อการสอนในสถาบันการศึกษา	79	69.91
เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน	39	32.74
เคยศึกษาหาความรู้จากตำราเรียน วารสาร หรือเอกสาร ทางคานาสิตทัศนศึกษา	54	47.79
ไม่เคยมีความรู้ทางคานาสื่อการสอนเลย	3	2.65

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ความรู้และประสบการณ์ด้านคานาสิตทัศนศึกษาของครูที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาแบ่งเป็นระดับดังนี้ จำนวนครูมากที่สุด คือร้อยละ 69.91 เคยศึกษาเกี่ยวกับสื่อการสอนในสถาบันการศึกษา รองลงมาคือร้อยละ 47.79 เคยศึกษาหาความรู้จากวารสาร จำนวนร้อยละ 32.74 เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน และจำนวนครูน้อยที่สุด คือร้อยละ 2.65 ที่ไม่เคยมีความรู้ทางคานาสื่อการสอนเลย.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 ความถี่ในการใช้สื่อการสอนของครู

ชนิดของสื่อการสอน	ความถี่ในการใช้สื่อการสอน			ค่า น.น.
	ใช้ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ใช่เลย	
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	
1. บัตรคำ	1	33	79	1.30
2. กระดานดำ	93	12	8	2.66
3. นิตยสาร วารสาร	2	75	36	1.67
4. คู่มือ	13	76	24	1.90
5. หนังสือพิมพ์	3	57	53	1.55
6. ภาพเขียน	4	64	45	1.68
7. ภาพถ่าย	1	56	56	1.51
8. สมุดภาพ	5	58	50	1.60
9. แผนภูมิ	3	49	61	1.31
10. กราฟ	2	30	81	1.30
11. แผนภาพ	1	46	66	1.42
12. โปสเตอร์	2	46	65	1.44
13. การ์ตูน	1	31	81	1.29
14. บทเรียนสำเร็จรูป	1	39	63	1.54
15. สไลด์ - เครื่องฉาย	2	35	76	1.35
16. फिल्मสตริป - เครื่องฉาย	3	23	87	1.25
17. ภาพโปรเจกต์แสง - เครื่องฉาย	1	14	98	1.14
18. ภาพยนตร์ - เครื่องฉาย	-	15	98	1.13
19. เครื่องรับโทรทัศน์	-	7	106	1.13

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชนิดของสื่อการสอน	ความถี่ในการใช้สื่อการสอน			
	ใช้ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ใช่เลย	ค่า น.น.
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	
20. เทปบันทึกเสียง	-	7	106	1.13
21. วิหุ	6	41	66	1.47
22. การจัดแสดงควยกระดานนิเทศก	-	28	85	1.25
23. การจัดแสดงควยกระดานไฟฟ้า	-	10	103	1.09
24. การจัดแสดงควยกระดานผ่าสำลี	2	21	90	1.22
25. การจัดแสดงควยกระดานแม่เหล็ก	-	5	108	1.04
26. หุ่นจำลอง	-	31	82	1.27
27. ของควยอย่าง	5	57	51	1.59
28. ของจริง	8	61	44	1.68
29. การสาธิต	5	60	48	1.62
30. การทดลอง	3	43	67	1.43

เกณฑ์น้ำหนักเฉลี่ย

- 2.50 - 3.0 ใช้ทุกครั้ง
 1.50 - 2.49 ใช้บางครั้ง
 1.00 - 1.49 ใช้น้อยมาก

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่า สื่อการสอนที่ครูใช้ทุกครั้งมีเพียงประเภทเดียว คือ กระดานควย ส่วนสื่อการสอนที่ใช้บางครั้งมีจำนวนรองลงมาที่ใช้กันทั่วไปคือ คู่มือครู ของจริง นิตยสาร วารสาร ภาพเขียน และสื่อการสอนที่ไม่ใช่เลยซึ่งมีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด คือ การจัดแสดงควยกระดานแม่เหล็ก

ตารางที่ 3 สื่อการสอนที่ครูต้องการให้ทางโรงเรียนจัดเพิ่ม

ชนิดของสื่อการสอน	สื่อการสอนที่จะให้ทางโรงเรียนจัดเพิ่ม			
	ต้องการ		ไม่ต้องการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. บัตรคำ	28	24.78	85	75.22
2. กระดานดำ	17	15.04	96	84.86
3. นิตยสาร วารสาร	42	38.05	71	61.95
4. คู่มือ	44	38.94	69	61.06
5. หนังสือพิมพ์	30	26.54	83	73.45
6. ภาพเขียน	32	28.31	81	71.69
7. ภาพถ่าย	28	24.78	85	75.22
8. สมุดภาพ	26	23.01	87	76.99
9. แผนภูมิ	28	24.78	85	75.22
10. กราฟ	18	15.93	95	84.07
11. แผนภาพ	23	20.35	90	79.65
12. โปสเตอร์	31	27.43	82	72.57
13. การทูน	24	21.23	89	78.77
14. บทเรียนสำเร็จรูป	41	36.28	72	63.72
15. สไลด์ - เครื่องฉาย	50	44.24	63	54.76
16. फिल्मสตริป - เครื่องฉาย	46	40.71	67	59.21
17. ภาพโปรเจกต์ - เครื่องฉาย	43	38.05	70	61.95
18. ภาพยนตร์ - เครื่องฉาย	49	43.36	64	56.64
19. เครื่องรับโทรทัศน์	35	30.97	79	69.03

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชนิดของสื่อการสอน	สื่อการสอนที่จะให้ทางโรงเรียนจัดเพิ่ม			
	ต้องการ		ไม่ต้องการ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
20. เทปบันทึกเสียง - เครื่องเล่นเทป	45	39.82	68	60.18
21. วิทยุ	29	25.66	84	74.34
22. การจัดแสดงด้วยกระดานนิเทศ	46	40.71	67	59.29
23. การจัดแสดงด้วยกระดานไฟฟ้า	33	29.30	80	70.70
24. การจัดแสดงด้วยกระดานผ่าสำลี	37	32.74	76	67.26
25. การจัดแสดงด้วยกระดานแม่เหล็ก	30	26.54	83	73.45
26. หุ่นจำลอง	38	36.63	75	63.37
27. ของตัวอย่าง	43	38.05	70	61.59
28. ของจริง	37	32.74	76	67.26
29. การสาธิต	36	31.86	77	68.14
30. การทดลอง	31	27.43	82	72.57

จากตารางที่ 3 สื่อการสอนที่ครูต้องการให้โรงเรียนจัดเพิ่ม สื่อการสอนที่ครูต้องการมากที่สุดคือ สไลด์ - เครื่องฉาย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 44.24 ที่รองมาคือ กระดานนิเทศ และฟิล์มสตริป - เครื่องฉาย คิดเป็นร้อยละ 40.71 ส่วนสื่อการสอนที่ครูต้องการน้อยที่สุดคือ กระดานดำ คิดเป็นร้อยละ 15.04 และกราฟ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 15.93

ตารางที่ 4 สาเหตุที่ครูใช้สื่อการสอนในบางชั่วโมง

สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
เกิดความขยันเป็นพิเศษ	5	4.42
มีเวลาเตรียมอุปกรณ์อย่างเพียงพอ	35	30.97
มีอุปกรณ์อย่างพร้อมเพรียงซึ่งจะนำมาใช้ได้โดยสะดวก	52	46.02
เนื้อหาวิชาที่จะสอนนั้นเหมาะสมที่จะใช้สื่อการสอนประกอบ	2	1.77
อุปกรณ์นั้นเป็นของใหม่อยากทดลองใช้	1	0.88
ต้องการที่จะแสดงการใช้สื่อการสอนประกอบการสอน เพื่ออวด		
แขกที่มาเยี่ยมโรงเรียน	-	-
ศึกษานิเทศก์มาเยี่ยมโรงเรียน	-	-

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ครูใช้สื่อการสอนในบางชั่วโมงเพราะสาเหตุว่ามีอุปกรณ์อย่างพร้อมเพรียงมากที่สุด คือร้อยละ 46.02 สาเหตุรองลงมาคือ มีเวลาเตรียมอุปกรณ์อย่างเพียงพอ ส่วนครูที่ใช้อุปกรณ์การสอนเพราะอุปกรณ์การสอนนั้นเป็นของใหม่อยากทดลองใช้มีจำนวนน้อยที่สุด คือร้อยละ 0.88 ส่วนสาเหตุที่ใช้เพราะต้องการที่จะแสดงเพื่ออวดแขกที่มาเยี่ยมโรงเรียน หรือเพราะศึกษานิเทศก์มาเยี่ยมโรงเรียน ไม่มีครูตอบเลย

ตารางที่ 5 สาเหตุ อุปสรรคและปัญหาที่ครูไม่ใช้สื่อการสอน

สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
1. เห็นว่าไม่ต้องใช้อุปกรณ์อย่างอื่นช่วย ใช้แต่กระดานคำก็สอน ก็อยู่แล้ว	28	24.78
2. ไม่มีอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับบทเรียน	24	21.24
3. มีอุปกรณ์แต่บริการในการยืมไม่สะดวก หรือยืมไม่ได้ตรงกับ เวลาที่ควรจะใช้	18	15.93
4. ห้องเรียนไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น ปลั๊กไฟฟ้า เมื่อเปิดห้องแล้วไม่มีพอร์ทที่จะฉายภาพยนตร์	69	61.06
5. ไม่มีเวลาพอที่จะเตรียมหรือผลิตอุปกรณ์	35	30.97
6. อุปกรณ์มีอยู่จำกัด ยืมมักไม่ได้	23	20.35
7. เมื่อเสนอซื้ออุปกรณ์ใส่ทัศนศึกษา ไม่มีงบประมาณเพียงพอ	27	23.89
8. ไม่มีผู้นำที่มีความสามารถสำหรับดำเนินการด้านทัศนศึกษา ของโรงเรียน	21	18.58
9. ไม่มีสายงานเพื่อบริหารงานทัศนศึกษาของโรงเรียนอย่าง มีระเบียบ	17	15.04
10. เคยใช้อุปกรณ์แล้วไม่ประสบความสำเร็จ เลยทำให้รู้สึก เบื่อหน่าย	7	6.19

จากตารางที่ 5 จำนวนครูมากที่สุดที่ไม่ใช้สื่อการสอนเพราะห้องเรียนไม่มีเครื่อง
อำนวยความสะดวก เช่น ปลั๊กไฟฟ้า เมื่อเปิดห้องแล้วไม่มีพอร์ทที่จะฉายภาพยนตร์ คิดเป็น
ร้อยละ 61.06 รองลงมา เพราะเห็นว่าจะไม่ต้องใช้อุปกรณ์อย่างอื่นใช้แต่กระดานคำก็สอน
ก็อยู่แล้ว จำนวนครูน้อยที่สุดที่ไม่ใช้สื่อการสอนเพราะเคยใช้แล้วไม่ประสบความสำเร็จ
เลยทำให้รู้สึกเบื่อหน่าย คิดเป็นร้อยละ 6.19

ตารางที่ 6 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน

ปัญหา	มี		ไม่มี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมแสงสว่างของห้องเรียนให้เหมาะสม	48	42.48	65	57.52
ปัญหาเกี่ยวกับการถ่ายเทอากาศ เมื่อปิดประตูหน้าต่าง ในกรณีที่ใช้สื่อการสอนชนิดที่ไม่ให้แสงสว่างรบกวน	44	38.94	69	61.06
ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมอุณหภูมิของห้องเรียนให้อยู่ใน ระดับที่เหมาะสม	49	43.36	64	56.64
ปัญหาเกี่ยวกับเสียงรบกวนจากที่ใกล้เคียง	41	36.28	72	63.72
ปัญหาเกี่ยวกับเสียงสะท้อนในห้องเรียน	34	30.09	79	69.91
ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้า เช่น มีปลั๊กไฟเพียงพอหรือไม่	33	29.20	80	70.70
ปัญหาเกี่ยวกับการจัดห้องเรียนให้มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่จะต้องใช้ร่วมกับสื่อการสอนที่เลือกใช้ เช่น ม้านั่งแสงสว่าง ที่ปิดประกาศ พัดลมช่วยในการระบายอากาศ	52	46.02	61	53.98
ปัญหาเกี่ยวกับการจัดตั้งเครื่องฉาย	45	39.82	68	60.18
ปัญหาสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดตั้งสื่อการสอน	45	39.82	68	60.18

จากตารางที่ 6 แสดงว่า จำนวนครูที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดห้องเรียนให้มี อุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่จะต้องใช้ร่วมกับสื่อการสอน มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 46.20 รองลงมาคือ มีปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมอุณหภูมิของห้องเรียนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม คิดเป็น ร้อยละ 43.36 ปัญหาที่ครูประสบน้อยที่สุดคือ ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การไฟฟ้า คิดเป็น ร้อยละ 29.20

ข. แบบสอบถามนักเรียน

ตารางที่ 7 ความเห็นเกี่ยวกับการมองกระดานดำ

ความเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เห็นตลอดทั้งแผ่น	324	78.07
เห็นเป็นบางส่วน	91	21.93

จากตารางที่ 7 แสดงว่า จำนวนนักเรียนที่เห็นกระดานดำตลอดทั้งแผ่น คิดเป็นร้อยละ 78.07 ที่เห็นเป็นบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 21.93

ตารางที่ 8 การรับฟังเสียงอาจารย์ในขณะสอน

การรับฟัง	จำนวน	ร้อยละ
ชัดเจน	215	51.86
ไม่ชัดเจน	12	2.90
ชัดเจนในบางครั้ง	188	45.3

จากตารางที่ 8 แสดงว่า นักเรียนสามารถรับฟังเสียงจากอาจารย์ในขณะสอน ชัดเจนก็มีจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 51.86 รองลงมาคือ รับฟังได้ชัดเจนในบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 45.3 และมีจำนวนน้อยที่สุดที่รับฟังไม่ชัดเจน คือร้อยละ 2.90

ตารางที่ 9 การใช้ไมโครโฟนของอาจารย์

หัวข้อ	ใช้		ไม่ใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้ไมโครโฟนของอาจารย์	46	11.08	369	88.92

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ครูที่ไม่ใช้ไมโครโฟนมีร้อยละ 88.92 ครูที่ใช้ร้อยละ 11.08

ตารางที่ 10 ความเห็นเกี่ยวกับเสียงรบกวนจากภายนอกห้องเรียน

ลักษณะเสียง	จำนวน	ร้อยละ
รบกวนตลอดเวลา	67	13.71
รบกวนบางครั้ง	340	81.93
ไม่รบกวนเลย	8	1.90

จากตารางที่ 10 แสดงว่า จำนวนนักเรียนที่ได้รับเสียงรบกวนเป็นครั้งคราวจากนอกห้องเรียนมีมากที่สุด คือร้อยละ 81.93 รองลงมา ได้ยินเสียงรบกวนตลอดเวลา ร้อยละ 13.71 และนักเรียนที่ไม่ได้รับเสียงรบกวนเลยคิดเป็นร้อยละ 1.90

ตารางที่ 11 ความเห็นเกี่ยวกับเสียงรบกวน

แหล่งเสียง	จำนวน	ร้อยละ
ห้องข้างเคียง	128	30.84
การจราจร	147	35.42
บุคคลที่ผ่านไปมา	78	18.80
จากร้านค้าใกล้เคียง	55	13.25
จากชั้นบน	98	23.6

จากตารางที่ 11 นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 35.42 มีความเห็นว่า เสียงรบกวน มาจากเสียงการจราจร รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 30.84 เห็นว่าเป็นเสียงที่มาจากห้องข้างเคียง และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 13.25 มีความเห็นว่า เป็นเสียงจากร้านค้าใกล้เคียง

ตารางที่ 12 ปัญหาเกี่ยวกับแสงสว่างในห้องเรียน

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
มีแคทสองมารบกวน	48	11.57
แคทไม่รบกวน	367	88.43

จากตารางที่ 12 แสดงว่า นักเรียนไม่มีปัญหาเกี่ยวกับแคทรบกวน คิดเป็นร้อยละ 88.43 นักเรียนที่ประสบปัญหาแคทรบกวน มีร้อยละ 11.57

ตารางที่ 13 แสงสว่างในห้องเรียน

แสงสว่าง	จำนวน	ร้อยละ
มีมากเกินไป	14	3.38
มีพอเหมาะแก่สายตาคน ศึกษาค้นคว้า	283	68.19
มีน้อยเกินไป	15	3.61
ต้องใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าช่วย	103	24.82

จากตารางที่ 13 แสดงว่า จำนวนนักเรียนมากที่สุดที่อยู่ในห้องเรียนที่มีแสงสว่างพอเหมาะแก่สายตาของคน ศึกษาค้นคว้า คิดเป็นร้อยละ 68.19 และมีจำนวนน้อยที่สุดที่อยู่ในสภาพห้องเรียนที่มีแสงสว่างมากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 3.38

ตารางที่ 14 ลักษณะลมที่พัดผ่านห้องเรียน

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
มีมาก	22	5.30
มีเป็นครั้งคราว	318	76.63
ไม่มีเลย	50	12.50
รอนอบอ้าว	25	6.02

จากตารางที่ 14 แสดงว่า จำนวนนักเรียนมากที่สุดอยู่ในสภาพห้องเรียนที่มีลมพัดผ่านเป็นครั้งคราว คิดเป็นร้อยละ 76.63 และมีจำนวนนักเรียนน้อยที่สุดที่อยู่ในสภาพที่มีลมพัดมากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 5.30

ตารางที่ 15 ขนาดโต๊ะ ม้านั่งนักเรียน

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสมกับร่างกายนักเรียน	306	73.73
สูงเกินไป	19	4.58
เตี้ยเกินไป	90	21.69

จากตารางที่ 15 แสดงว่า มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดที่เห็นว่าขนาดโต๊ะ เก้าอี้
เหมาะสมกับร่างกายของตน คิดเป็นร้อยละ 73.73 และจำนวนนักเรียนน้อยที่สุด คือร้อยละ
4.58 ที่เห็นว่า โต๊ะ เก้าอี้ มีขนาดสูงเกินไป

ตารางที่ 16 เนื้อที่นั่ง และทางเดินในห้อง

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
แคบเกินไป	195	46.3
พอดี	220	53.00
กว้างเกินไป	-	-

จากตารางที่ 16 แสดงว่า นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 53.00 มีความเห็นว่า
เนื้อที่ภายในห้องเรียนมีพอดี และไม่มีนักเรียนที่มีความเห็นว่าเนื้อที่และทางเดินภายใน
ห้องกว้างเกินไป

ตารางที่ 17 ปัญหาความไม่ชัดเจนของสื่อการสอน

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อนที่นั่งอยู่ข้างหน้าบัง	236	56.87
แสงสว่างสะท้อนเข้าตาทำให้มองเห็นไม่ชัด	127	30.60
แสงสว่างตรงบริเวณที่แสดงสื่อการสอนไม่พอ ทำให้มองเห็นไม่ชัด	56	15.49
การติดตั้งหรือที่แสดงสื่อการสอนต่ำเกินไป	115	27.71
ขนาดของสื่อการสอนที่นำมาใช้เล็กเกินไป	94	22.65
สื่อการสอนที่เป็นจำพวกภาพ สีภาพจางหรือเส้นจางทำให้มองเห็นไม่ชัด	107	25.78
ขณะที่ใช้สื่อการสอนประเภททัศนวัสดุ เช่น สไลด์ फिल्मสตริป ภาพยนตร์ มีแสงสว่างลอมเข้ามาทำให้มองเห็นสื่อการสอนนั้นไม่ชัด	98	23.61
สื่อการสอนประเภทโสตวัสดุ เช่น แผ่นเสียง วิทยุ เทป มีเสียงค่อยเกินไป หรือเสียงไม่ชัดเจน	114	27.47
มีเสียงสะท้อนภายในห้องทำให้ฟังไม่ชัด	37	8.92
มีเสียงจากบริเวณใกล้เคียงรบกวน	304	73.25

จากตารางที่ 17 แสดงว่า จำนวนนักเรียนที่ประสบปัญหาที่มีเสียงรบกวนจากบริเวณใกล้เคียงมากที่สุด คือร้อยละ 73.25 รองลงมาคือ ปัญหาที่เพื่อนนั่งข้างหน้าบัง คิดเป็นร้อยละ 56.87 ปัญหาที่มีแสงสว่างสะท้อนเข้าตา คิดเป็นร้อยละ 30.60 ปัญหาที่สื่อการสอนประเภทภาพ สีภาพจางหรือเส้นจาง ทำให้มองเห็นไม่ชัด คิดเป็นร้อยละ 25.78 และจำนวนนักเรียนที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับมีเสียงสะท้อนภายในห้อง ทำให้ฟังไม่ชัดเจนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.92